

GEBOORTEDIARREE DOOR CLOSTRIDIUM

Geboortediarrée bij biggen wordt vooral veroorzaakt door de bacteriën E. Coli en Clostridium. Dankzij goede hygiëne, een goed biestmanagement en het vaccineren van de zeugen, is het probleem met E.coli lang niet meer zo groot als vroeger. Helaas kunnen we dat niet zeggen over de problemen met Clostridium. Die lijken eerder groter te worden. En helaas zijn die problemen minder goed oplosbaar als de problemen met E.coli. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat Clostridium sporen vormt, wat een intensieve reiniging en ontsmetting van het kraamhok met speciale middelen noodzakelijk maakt. Een andere oorzaak van de grote schade die deze bacterie kan aanrichten, vormen de gifstoffen die deze bacterie kan produceren en die grote delen van het darmslijmvlies van een big kan doen afsterven.

Verskillende typen

Van Clostridium zijn verschillende typen bekend. Clostridium perfringens is de veroorzaker van geboortediarrée bij biggen. Daarvan kennen we ook weer twee typen: type A en type C. Type A is de mildere vorm en leidt tot waterige diarree. Type C is een agressievere vorm en zorgt voor bloederige diarree die kan leiden tot acute sterfte.

Tegen type C zijn verschillende vaccins in de handel, maar die bieden geen weerstand tegen type A. En type A lijkt de laatste tijd juist vaker voor te komen. Sinds kort is er wel een vaccin tegen type A in de handel. Dat gebruiken we ook al in onze praktijken maar te kort om nu al een uitspraak te kunnen doen over de effectiviteit. Omdat de schade door Clostridium zo snel ontstaat, komt een behandeling bijna altijd te laat. De bacterie is vaak wel goed gevoelig voor Penicilline en Ampicilline. Maar deze antibiotica komen te laat als er al veel productie van gifstoffen heeft plaatsgevonden. Om die reden is de behandeling met antibiotica van door Clostridium aangetaste biggen vaak teleurstellend.

Hygiëne

Op een bedrijf met problemen met geboortediarrée veroorzaakt door Clostridium zijn er wel enkele maatregelen te nemen.

Een **goede reiniging en ontsmetting** van het kraamhok is noodzakelijk. De bacteriën zitten vooral in mestdeeltjes. Een probleem daarbij is dat Clostridium sporen vormt. Deze sporen komen ook in de mest terecht en zijn zeer resistent. Ze kunnen tegen hoge temperaturen, tegen uitdroging en kunnen jaren infectieus blijven. Het is dus belangrijk om na een

grondige reiniging een desinfectiemiddel te gebruiken dat ook sporen kan doden.

Daarnaast is het nodig om de zeugen, voordat ze in de kraamstal worden opgesteld, grondig te wassen, omdat in de mest op de huid van de zeugen ook bacteriën en sporen van Clostridium aanwezig kunnen zijn. Maar ook de mest van de zeug kan bacteriën en sporen bevatten. Om die reden is het van belang dat biggen zo min mogelijk met de mest van hun moeder in contact komen. Het is dus de moeite meer dan waard om de mest van kraamstalzeugen uit het hok te verwijderen. Omdat een mens bij het hanteren van biggen heel gemakkelijk de bacterie kan overbrengen, adviseren wij probleembedrijven om de biggen alleen met handschoenen op te pakken. **Maar dan is het wel van belang om regelmatig andere handschoenen aan te trekken.**

Daarnaast is het van belang om biggen zo min mogelijk over te leggen. Immers met het verhuizen van biggen kan de bacterie makkelijk van de ene naar de andere toom worden overgedragen.

Vaccinatie

Vaccinatie van de zeugen heeft lang niet altijd het gewenste effect. Dat heeft te maken met de verschillende bacterietypen. Het is daarom van belang om bij een probleem met Clostridium altijd eerst te onderzoeken met welke type we te maken hebben. Pas daarna kan de juiste vaccinkeuze worden gemaakt. Daarbij is het zelfs nog mogelijk om een autovaccin te laten maken als er sprake is van een type waarvoor geen commercieel vaccin voorhanden is. Vaccinatie van de zeugen heeft alleen zin als de biestvoorziening goed is. Dat betekent dat er naast een goede voerstrategie, ook veel aandacht moet zijn voor de kraamstal. Hoe eerder een big goede biest binnenkrijgt, hoe groter zijn kansen zijn om een infectie met Clostridium te overleven.

Antibiotica

Tot slot is het in een omgeving met een hoge infectiedruk mogelijk om met een zeer vroege, feitelijk direct na de geboorte, orale behandeling met antibiotica het leven van biggen te redden. Aangezien een jonge big in zo'n omgeving al binnen een uur zwaar geïnfecteerd kan zijn, is een vroege behandeling van groot belang. In het algemeen geldt dat de kans op succes alleen aanwezig is, wanneer alle drie maatregelen worden genomen: strikte hygiëne, gerichte vaccinatie en een vroege behandeling. Maar het is soms een erg hardnekkig probleem.